Q. D. B. V.

De

MARCHIA MISNENSI,

Disputabunt

PRÆSES

CONRAD SAMUEL SCHURZFLEISCH,

ET

WOLFGANG SIGFRIDA KOETTERITZ,

Eques Misnicus,

RESP.

In Auditorio Majori,

Ad diem Junii, Anno MDCLXXIV.

CUM PRIVILEGIO SERENISS. ELECTOR. SAXON.

Disputatio XVI.

LIPSIÆ, Apud NICOLAUM SCIPIONEM.

CIƆ IƆC XXCIII.

I.

Misnensis ditio,[a] de qua tradere antiquitatis causa volo, & pietatis debeo, nomen ac dignitatem *Marchiæ* accepit sub Henrico Aucupe, a. Francorum Orientalium atqve Saxonum Rege, hæreditarium jus ac honorum beneficiariâ successione innixum seriùs adepta est, nec priùs habuit, quàm ab excessu imperatorum Ottonum.

a. *Detmarus Merseburgi antistes, & firmo stabilique omnium consensu scriptor gravis & natione Saxo, lib. 1. unâ operâ urbis Misnensis, & præfecturæ limitum illic constitutæ originem explicat his verbis :* Hic (*Henricus Auceps*) montem unum juxta Albim positum, & arborum densitate tunc occupatum excoluit, ibi urbem faciens. Cui de rivo qvodam, qvi in septentrionali parte ejusdem fluit, nomen Misni imposuit, quam, ut hodie in usu habetur, præsidiis & impositionibus cæteris munivit. *Huc vid. Ernest. Comes Mansfeldius orat. de Henrico Aucupe, Fabricius ad A. 930. & orig. Sax. lib. 2. p. 115. Petrus Albinus commentar. rer. Misn. tit. 9. Laurentius Faustus descript. German. actorum urbis Misna. David Otto Schurer in chron. Dresd. MSP. Chronicon Saxonicum, à veteri quodam monacho compositum, atqve à Johanne Pomario cultiori lingua Teutonica, licet aliqvando non ex mente auctoris, expolitum auctumque, & deinceps à Matthæo Dressero continuatum, annorum spatio dividit hoc tempus, & 930. exhibet institutæ* Marchiæ *Misnensis origine signandum: pag. 108. Quod licet alii concedant de origine urbis Misnæ, tamen de Marchia negant, & altero post anno, id est, 931. conditam primùm affirmant: Albinus d. l. Sed Laurent. Peccenstein annum arcis Misnensis ædificatæ numerat 929. theatr. Saxon. part. 3. in urb. Misna. At multa in eo reperias, quæ castigari oporteat,*

& negari non debeat, eum longè infra Albinum & Fabricium fuisse. Reinerus Reineccius in libro Germanico de Misnensium orig. & adventu in eas terras p. 85. seqq. Misniæ cum in ditionem regni Germanici redacta, tùm Marchiæ accessione ornata primordia ducit ab Henrico Aucupe. Quanquam apud alios de hoc ambigitur. Georgius Sabinus de appellat. Marcb. Brandenburg. p. 77. initia Marchiæ Misnensis repetiit ab Ottone II. errore eo faciliùs intelligendo, quò est manifestior, siquidem nil tale de Ottone II. proditum est, nisi quòd ad Marchiam adjunxisse traditur hæreditariam dignitatem, apud Reinecc. d. loc. p. 87. El. Reusner. de origine Misenorum p. 215. Haud enim difficile probatu est, vocabulo præsidii *Marchiam à Detmaro descriptam fuisse, præsertim ex iis, quæ annotavit Alb. Crantzius, qui Vandal. lib. 3. cap. 16. Marchionem interpretatur Præsidem in provincia, cui marchia nomen erat, jus dicentem: Marchiam ipsam vocat, quæ armorum titulo alteri acquisita ut Domino fuisset. Quod effecisse Aucupem, ac Dalemincios, atque eos, qui Misniam insederant,* Slavis *eripuisse, & contra Ungarorum Bohemorumque incursiones firmatam regno Teutonico adjecisse, nullo negotio conficiamus: Daleminciam autem, sive Dalmantiam antiquioris Misniæ partem fuisse, constat ex Witechindo l. 1. annal. Sax. Detmaro l. 2. chr. Merseb. Ad hæc nil aliud indicant verba,* ut hodie in usu habetur, *cum dubitari non possit, ætate Detmari, qui Henrico II. imp. æqualis erat, Marchiam Misnensem in usu fuisse, quanquam adjectione provinciæ Misnensis eam non expressit usquam, quod perinde de Marchia Brandenburgensi liquet: & si diversa separo ab se invicem rectè, & in id tempus congruens styli argumentum quæro, non quidem ad liquidum omnia perducam, illud tamen, nec temere, affirmabo, ante Henrici V. & Lotharii Imp. tempora Marchiam non legi, ditionis Misnensis adjectione denotatam: si maxime multò ante instituta, & beneficio Henrici II. collata fuerat Dedoni, cujus hodieque supersunt posteri, & magnâ præcedentium ab hujus seculi felicitate in Saxoniæ Electoribus Ducibusque continuantur. Nec verò siverint historiæ leges, ut verba, quibus ad demonstrandam priscam illam Misenorum Marchiam usi simus, forte de Burggraviatu illic condito intelligantur. Nam is multo tempore fuit Marchiâ posterior, & auspicia sua accepta fert Ottoni Magno. Nam utcunque est Burggraviatus dignitas, tamen aliena est ab avo regis Henrici Aucupis, & usque à Carolino imperio ignota fuit, ac prima initia habuit*

Otto-

Ottonis I. Augusti temporibus. Tantumque abest, ut verba illa communiter ac de præsidio *militari solum ad defensionem finium comparato accipiantur, ut quoque iis singulariter & per quandam loquendi eminentiam designetur Præfectura limitum, quæ Teutonico ac in veteri Romanâ Republicâ inusitato nomine Marchia nuncupatur. Extant tamen quædam in Justiniani codice de militibus limitaneis, l. ult. C. de off. præfect. prætor. l. ult. C. de off. milit. jud. & C. l. 3. de fund. limitroph. imò & aliquot ante Justinianum seculis de iis legitur apud Ælium Spartianum in Pescennio Nigro, p. 216. recens. Boxhorn. Eratque tunc certus numerus limitum, quos singuli Comites ac Duces custodiebant, unde exemplum transiit ad rempublicam Francorum, & primò omnium Marchiæ nomen auditum est apud Carolingos, atque ab his ad Saxones omine pariter atque indicio revirescentis regum Teutonicorum potentiæ transmissum est, quòd Henricus Auceps multas & varias Marchias institueret, eumque hereditariæ postea fierent, & juribus, quæ vocantur, regalibus ornarentur, vel eo argumento iterùm mutati imperii status fidem capiamus. Sed quando id acciderit, variant sententiæ: nam qui ad Ottonem II. referunt, paulò ante nominati sunt. Ex Jodoco Willichio fortè colligas, Marchias imperante Ottone III. jus hereditarium sortitas fuisse: cap. 19. in Tac. German. Balth. Mencius de stemmat. March. Brandenburg. in Diterico II. At non ita explicatæ sunt hujus sententiæ rationes, ut certum atque confirmatum animum reddant. Mihi vero per est simile, Marchiam Misnensem, quæ ab seculo X. primordia cepit, (nam & quædam seriùs ac duobus post seculis institutæ sunt, apud Mart. Crusium Svev. annal. part. 2. lib. 10. cap. 11. & 13.) extinctis Ottonibus Augustis jus beneficiariæ successionis acquisivisse. Detmarus enim lib. 4.* Rigdagum Marchionem *non aliter, quàm civitatis Misnæ custodem describit. Major verò Ekkhardi Marchionis auctoritas fuit, & tanta quidem, ut mortuo Ottone III. auderet regnum Germanicum affectare, apud eundem d. lib. A quo tempore hæc Marchia cæpta est possideri paulatim firmiore jure, ac mox beneficiariâ lege: nam id ultrò sequitur ex historiæ Detmari contextu, & compositione verborum,* ex parte regis tenere, *id est, ex parte regis, sive imperatoris* in beneficium tenere, *qua comparatione mutuâ intelliguntur ex lib. 6. p. 152. & lib. 4. p. 87. Et verè doceri hoc aut saltem declarari potest, quòd cum illa ipsa Marchia traderetur Comiti Hermanno, super ejus concessione in judicio Principum consultare-*

 tur,

tur, teste Detmaro lib. 6. p. 154. Tum ex Aschaffnaburgense Presbytero, veraci scriptore & gnaviter Teutonicarum rerum perito licet cognoscere, Henrici IV. avo Marchiam non solo beneficii *titulo, nec sensu tantùm, sed expressâ significatione juris hæreditarii explicari, usq; eò, ut tota curatio* Marchiæ *in fines juris territorii descripta, & quasi in Patrimonium addicta censeretur, & si Imperator se immiscens, privilegia & hactenus partas dignitates turbaret, belli occasionem daret, ad A. 1057. conf. Urspergensis, qui memorat, Saxones non permisisse, ut imperator Henricus IV. in ditionibus suis atq; adeò Marchia Saxonica, de quâ loquitur Aschaffnaburgensis, & ego ratiocinatione quadam accommodo ad Misnensem, castella ædificaret ac munitas urbes, ad A. 1073. collat. A. 1115. Atqui Henricus II. Misnæ Marchiam muniebat identidem, & defensionem ejus tanquam ad se quoque pertinentem curabat, ut satis ex Detmaro constat, inprimis lib. 6. & 7. Quod multos ad eam sententiam perduxit, ut affirmarent, Marchias primùm sub tempora Henrici IV. hæreditarias esse factas. Vid. dissert. auctoris Origin. Pomeran. §. 8. sub lit. e. Etsi negari non possit, jam ante in familiam addictas fuisse, &* beneficii *vocabulum non alio, quàm* feudi *notione sumsisse Detmarum. Ac his rebus rursum admoneri possumus de vicissitudine ac varietate Marchiarum, præsertim Misnensis, non tantùm quòd ei juris hæreditaris honor impertiebatur, sed quia id etiam, quod à principio originis suæ non habuit, postero tempore obtinebat, ut* Ducatui, *quæ summa in republica Teutonica dignitas antea fuerat, exæquaretur. Illud porrò etiam, neque inconsultò aut temere hic dicam, Comites multò prius dignitate hæreditaria auctos, quam Comites limitum, qui Marchiones, sive Marckgravii nunc appellantur. Horum alioqui, & speciatim Misnensis, mentio fit in speculo Saxonico, art. 62. Ut quoq; hoc indicio esse possit, ævo Imperatorum Saxonicorum Speculum istud non congruere, ne dum Carolino, siquidem veris argumentis constat, referri oportere ad XIII. seculum, nec ulla sanè dubitandi causa in hac parte apparet. Tantum addo de Burggraviis, in quantum & hi non amplius meris Comitibus annumerantur, postremò omnium jus hæreditarium accepisse, quod vel de Norico ac Magdeburgico notum est omnibus & pervulgatum. Nam si id in universum intelligatur, sed scio falsum dici, &* Burgwardum Zurbici *longè ante, & jam tùm ætate Ditmari Episcopi jus hæreditarium acquisivisse: lib. 6. p. 152. Illud autem forsan quis mirari queat, quid induxerit Johannem*

hannem Micralium, ut scriberet, Burggraviatum Soraborum (nam is designatur per Burgwardum Zurbici) postea dictum esse Marchionatum Misniæ, Syntagm. hist. civ. lib. 3. Non equidem sum nescius, Sorabos olim, cum imperarent Carolingi, Misniam ac superioris Saxoniæ partem tenuisse, & multis retrò temporibus celebrem fuisse Sorabicum limitem, quem Marchiam appellare possis, tùm quòd sensu conveniat nomen, tum quòd alioqui in republica Carolingica non sit ignotum, annal. Pith. A. 894. conf. Rein. Reineccius ad Poët. Saxon. anonym. l. 2. col. 21. Verùm Burggraviatus Soraborum longo tempore post institutam Misniæ Marchiam adhuc duravit, deinde proprium ac nativum nomen, haud ambiguo antiquitati Burggraviatus Sorabici indicio, amisit, & Marchiæ citra Albim, cujus Detmarus meminit, portio accessioq; esse cœpit non minus, quàm ipsa Soraborum Marchia, quæ multò ante desierat, & Marchiæ Orientalis, quæ & citra Albim dicebatur, ambitu comprehensa fuerat. Vid. post. Detmarum, apud quem fontes & capita antiquitatum Misnensium sunt, Petrus Albinus commentar. rer. Misnens. in explicat. tit. 8. & 9. & de insign. gentilit. dom. Sax. in Dynast. Landsperg. insignibus.

2. Sed termini, qui olim Marchiæ Misnensi statuti erant non iidem, nec immoti semper manserunt, & postquam Bohemorum atque Ungarorum impetum sustinuerat sæpius, ac represserat feliciter, atque Milzenos subegerat penitùs, *b.* majoribus incrementis fines protulit, & vita functo *Marchione* Ekkihardo, vires accessione auxit, postquam Dedo *Marchiam* Orientalem *c.* cum Misnia copulavit. Is à Budsetiis *d.* genus duxit, & fausta hæc ad magnitudinem initia habuit, matrimonii dignitate atque necessitudine inclutus, & justâ successione Wetini Comes, nisi quòd rudi ferocique seculo, ubi vix à bello quies erat, armis in Henricum IV. versis, Imperatoris gratiâ excidit, & qostquam hic perduellionem judicaverat, exilio multatus fuit. Cujus acerbitate sententiæ res Henrici valde inclinatæ sunt, concitatis irâ omnibus, ad quos pertinebat exemplum. quique in ejusdem civitatis fortunarumque omnium societate erant, donec ex injuria postmodum gratia oriretur, & Misnica res in Conrado Thimonis filio, in antiquum statum rediret, quanquam ne sic quidem pacarentur offensi Saxones, & magis attollerent caput, atque hoc adeò Imperatori triste, & posteris utile ad recordationem exemplar esset,

rarò

ut publicis monumentis mandavit Detmarus lib. 7. p. 198. Et subit hic recordatio Friderici I. Electoris, qui gloria belli atque factis egregiis praeclaram sui apud omnes posteros memoriam reliquit, ac sepulchrum diu ignotum in arce Misnensi habuit, quod consultò factum est, ac metu Hussitarum, à quibus tunc sæpissime signa infesta Misnia illata sunt, & odio Herois, qui à principio motuum fortissimè ipsis restitit, in cinerem ac ossa, si arcem occupassent, savituri credebantur. Itaq; non tumulus, sed tumuli species, sive cenotaphium ejus saltem Aldenburgi fuit: atq; id prater literas ac diplomata quadam, A. 1669. nota cadaveris indicarunt, Conf. Laur. Faustus act. Misn. p. 65.

c. *Maximè refert, ut hic observetur, Marchiam Orientalem dici, qua Detmaro l. 5. Marchia citra Albim, hodie Lusatia dicitur, Chron. Mont. Seren. ad A. 1136. A. 1225. p. 204. Illos autem hic deserimus meritò, qui* Marchiam Orientalem *pro* terra Orientali, *inter Misniam ac Thuringiam interjecta, qua aliàs Osterlandia vocatur, habent. Neq; id latuit P. Albinum, qui & ipse hujus erroris indicium protulit, Chr. Misn. p. 188. cujus multa ibi egregia sunt, etsi Philippus Cluverius alibi tacitè ei succenseat, ac cum ipso reprehendat omnes, quotquot Misenos deducunt à* Mysis, *& ab externa gente gloriam originis quarunt, quam domi bene sciteque reperire poterant: de German. antiq. l. 1. cap. 3. p. 19. Atqui inter hos fuerunt inprimis R. Reineccius, & Petrus Albinus, viri invicem amici & aliàs pari eruditionis laude conciliati, ille chron. Misn. tit. 3. & seq. hic singulari libro Teutonica linguà vulgato de orig. Misenor. Equidem Detmarus pro eo studio, quod in eruendis Misnia antiquitatibus posuit procul dubio commemoraturus erat, si, quod Albino videtur, nomen* Misni *Mysorum causa fuisset impositum urbi atque Marchia apud Dalemincios instituta: nam & aliàs ad extera digressus est Detmarus, & Merseburgum, cui primus murum circumdedit Henricus Auceps, dixit opus esse Romanorum, tametsi hoc dubià fide dixit, certè paria dicturus de Mysis, si ea tunc Henrici Aucupis, cum Misnia Marchiam conderet, sententia fuisset, & à Mysis, alienigenâ sanè populo, ortos Misnenses credidisset. Vitium enim est de industria comminisci, quod meliùs scias, imbecillitas autem, quod nescias, sequi.*

d. *Detmarus, quo satis certo auctore stamus, stirpem Budsetiam appellavit* tribum Buzici, *significatione familia eminentis, & si à generis dignitate discesseris, Principibus quoq; dudum necessitudine innixam,*

l.6.p.151. edition: Maderian.p.171. Reineccian. Ex qua nominat Dedonem, non quia non pertineat ullo modo ad genus Wittekindi, sed quòd à quodam ditionis suæ oppido, & propter Rigdagi agnationem à gente Budsetia, nullo autem originum Wittekindarum præjudicio, deducatur, Rein. Reineccius de primis Misniæ Marchionibus ad Chronicon Detmari. Quanquam si maximè ponatur, familiam Budsetiam, non fictis imaginibus, ac meritis suis celebratam, non esse adscribendam prædictæ illi stirpi, tamen juri, quod ad eam respectu Marchiæ Misnensis innexarumque provinciarum pertinet, quodq; multis ac validissimis titulis, concessione beneficiaria augustorum, agnatione proximâ priorum Marchionum, & plurimis seculis innixum ac verissimè stabilitum est, nil derogetur, neq; verò ideò temere sit molestia exhibenda scriptoribus Originum Wetinensium. Cæterùm de Dedonis & Comitum Wetini familia post Detmarum videantur Chronicon Walbecense, chron. Gozecense, & quod sæpe allegavimus, Chron. Montis sereni cum appendice. Etiam res Dedonis tractant Lambertus Aschafnaburgensis ad A. 1069. Conradus Urspergensis ad A. 1070. quorum alter scripsit Dedi, *alter* Teti, *qui cum quereretur sibi non tribui, quod esset æquum, belli Saxonici, quod in compendio descripsit Abbas Stadensis, quodq; Germaniam tunc valde perturbavit, hortator, ac defendendi Pontificis Romani contra Imperatorem Romanorum Dux atq; auctor fuit.*

3. Verùm quia Henrici IV. ira leniri non poterat, feroces Principum animi magis commoti sunt, & severioris imperii odio multis audacia crescebat, præ cæteris Dedo adnitebatur, ut suis viribus imperatoris vim sustineret, & quanquam incepto non esset par eventus, tamen ne sic quidem apparebat, calamitate fractum fuisse, & cum in exilium iret, tantùm necessitati paruisse, constabat, tunc deinceps instigando effecisse, ut Henricus filius indignatione stimulatus, ereptam Misnæ Marchiam à Bohemiæ Duce Vratislao, cui eam Henricus IV. Imp. concesserat, repeteret, e. nec priùs conquiesceret, quàm Bohemum ex iis terris exegisset. Cumq; altera vice illum summovisset, & nihil ôminus in sententia perstaret Imperator, ac postea cuperet Henricus V. filius, ut Uratislao extincto, Vipertus Marchio Croicensis *f.* inauguraretur in Uratislai locum, Saxones vehementiùs, quàm ante, se moverunt ad solicitandum reipublicæ statum, & suscepta expeditione Wipertum adorti, instructa acie pro Marchia Dedonis stirpi servan-

ſervanda dimicârunt, usque dum vicit reipublicæ caritas, & Miſnæ principatus Conrado, Thimonis filio, ad quem, tanquam fratris filium, jure primi acquirentis, pertinebat, vero atqve incorrupto judicio redditus fuit.

e. *Vivo Dedoni pleraſq; poſſeſſiones ac ampliſſimos reditus ademptos fuiſſe, omni aſſeveratione confirmat Aſchaffnaburgenſis. Cum enim reconciliandæ gratiæ cauſa Henrico IV. ſe permiſiſſet, mox in cuſtodiam datus, atq; ex ea ægre liberatus eſt.* Dedi Marchio (*inquit Aſchafnaburgenſis*) aliquamdiu habitus in cuſtodia, tandem adempta poſſeſſionum & redituum non modica parte, dimiſſus eſt. *Bertholdus Monachus, qui Chronicon Hermanni Contracti continuavit, cum Aſchaffnaburgenſe conſentit, ac narrat, Dedonem ſe Henrico IV. dedidiſſe, ſed de bonarum graviſſima iſta mulctatione, quam commemorat Aſchaffnaburgenſis, in tanta brevitatis ſectatione nil addit, A. 1069. Itaq; dum in Dedonem animadverſum eſt, non oportet exiſtimari, Marchiam Miſnenſem unâ adjudicatam fuiſſe, quandoquidem hæc filio ejus primum erepta, ac Uratislao Bohemiæ Duci attributa fuit. In quam ſententiam rurſus hæc ſcribit Aſchaffnaburgenſis.* Cumq; ſub idem fere tempus Dedi Marchio longa ægritudine abſumptus deceſſiſſet, Marchiam ejus Bohemiæ Duci in præmium exactæ militiæ dedit, tametſi uxor Marchionis Adala (*aliis Adela*) filium ſuum, cui hæreditariâ ſucceſſione marchia debebatur, ei paulò ante pro ſe obſidem miſiſſet, & ipſe Marchio poſt recuperatam pacem in Gerſtingum intemeratam ſemper erga regem remque publicam fidem ſervaſſet: *pag. 225. & 177. collat. edit. Piſtorian. & pag. 517. & 476. edit. Argentoratens. Addantur. G. Fabricius orig. Saxon. l. 2. p. 352. P. Albinus Miſn. Chron. p. 404. edit. A. 1589. qui perperam corrigit Lambertum, & mutare ſtudet vocabulum Adalæ perinde ac ſi eo filium Dedonis denotaſſet Lambertus, cum tamen ex ipſo Lamberto certum ſit, nomine Adalæ, non filium, ſed conjugem Dedonis ſolùm denotaſſe, Laurent. Fauſtus de ſtemmat. March. Miſn. p. 102. Laurentius Peccenſtein in familia Wittik. p. 5. hanc viciſſitudinem non attigit, fortè quia compendii rationem habuit. Quod vero quidam referunt, Dedonem in exilio mortuum eſſe, ipſi viderint, quâ ratione probent. Nam id ex Aſchafnaburgenſe, in quo nobiſcum quoque hujus hiſtoriæ ſedem ſtatuunt, non hauſerunt, tametſi ex eo liceat intelligere, Dedonem longâ ægritudine confectum fuiſſe, quod duro ac difficili Imperatore, qui de illius poſ-*

 ſeſ-

ſſionibus multùm detraxerat, uteretur, quodq; non obſcuro indicio appareret, Vratiſlaum Bohemiæ Ducem, qui Henrico Imp. fidam bello operam navaverat, ſtudio atque benignitate Henrici annixurum pro utilitate ſua, ac Marchiæ inſidiaturum. In quo utique non erravit, ſi & hæc pars ejus ægritudinis fuit: quandoqvidem, teſte Aſchafnaburgenſe, ipſi contra Saxones adjutor fuit, & mortuo Dedone ſeniore (Junior enim Dedo à Patris ingenio deſciverat) Miſnæ Marchiam, licet nullâ honeſtâ ratione ac legitimo titulo, & propterea non diu retinendam, impetravit. Illud autem procul dubio falſum eſt, quòd Monachus Pogavienſis, quem Latinè R. Reineccius, Teutonicè Erneſtus Brotufius edidit, affirmat, Ducem Vratulaum ab Henrico IV. creatum eſſe regem, de vitâ Viperti Groicenſis ad A.1093. quem ſequitur Chronicon Bigaugienſe p. 243. Enim verò dignitatem regiam primus intulit Bohemiæ Fridericus Ænobarbus, autore Radevico de geſt. ejus lib.1. cap. 13. quem ſequitur Chron. Lauterbergenſe ad A.1158. nec unquam aliter Vratiſlaum appellat Aſchafnaburgenſis, quàm Ducem Botemicum, ſive Boëmorum, *& ea quidem Chronici parte, quâ tradit, Ducem Poloniæ nomen atq; dignitatem regiam affectâſſe, traditurus idem de Bohemo, de quo & ibidem agit, ſi quoquo modo etiam Regis honorem adeptus fuiſſet, ad A. 1077. Conſtatq; ex ipſomet Pegavienſi monacho non accuratâ loquendi ratione uſum eſſe, quòd verbis paulò poſt ſequentibus filios Vratulai Duces, non reges, extulit. Neq; hic tanta eſt nobis Coſmæ Pragenſis ad A. 1086. auctoritas, ut propter eum mutemus ſententiam, qui non ſemper quam debuit, in commemorando diligentiam adhibuit, quem forſan, & ſecutus Monachus Pegavienſis eſt, ac aliàs oſtendi poteſt, Coſmam & Pagavienſis, quem vocant, epitomatorem, etiam in hujus, in qua verſamur, hiſtoriæ parte paria referre quandoque ſolitos fuiſſe. Tum verò id repugnabat prudentiæ Henrici IV. cui vel auctore ipſo Pagavienſi monacho, potentia Vratiſlai ſuſpecta erat, præſertim eo tempore, quo Germania ob Hermanni electionem in turbido ſtatu verſabatur, Marian. Scot. ad A.1082. 1083. Dodechinus continuator ad A.1086. Ne de errore in rationibus temporum admiſſo nunc aliquid dicam. Quanqvam nec id tacebo, regiam dignitatem, qua Friderici Ænobarbi auſpiciis conceſſa eſt, nondum hæreditario jure tunc fundatam, nec ſucceſſione continuatam fuiſſe, quod vel ipſius Vratiſlai, quem Fridericus I. diademate ornaverat, exemplo liquet, cujus ſucceſſor Premislaus à Philippo Romanorum rege honore regio auctus memoratur, apud Arnoldum*

Lube-

Lubecensem, Chron. Slav. l. 6. cap. 2. ubi omninò habeo, quod desiderem in H. Bangerti notis. Sed quia mihi videor hac copiosiùs explicasse, nunc ad institutum rediens, velut in summa colligam, Dedonem, si maximè ab Imperatore in exilium ejectus est, tamen in exilio mortuum non fuisse, atque ab eo tempore non defecisse iterùm, sed timuisse tamen meritò posteritati suæ, & cum viam rationemq; consiliorum Henrici teneret spem posuisse in Saxonia Principibus, defuncto Dedone palam dicere ausis, Henricum ad internecionem totius Saxonicæ gentis animum obstinasse, *apud Aschafnaburg. supra d. l. qui & summá ope posteá effecerunt, ut Misnensis Marchia legitimo Domino redderetur. Quod nec ipsi scriptores Bohemici diffitentur, & in hoc genere præcipuum Ducem Lotharium nominant.*

§. *Hujus res atque acta posteritati prodidit paulò ante allegatus Monachus Pegaviensis, ac fide atq; testimonio suo effecit, ut memoria ejus ne obliteraretur, postq; hunc Chronicon Bigaugiense. Eandem operam alii, sed non perfecto opere, navarunt, quo numero sunt Conradus Urspergensis Anno 1105. Cosmas Pragensis Anno 1123. ex recentioribus Albinus chron. Misnens. tit. 10. qui saltem pro instituti sui ratione de eo tradunt. Henricus Lindebergius ab ejus stirpe deducit Ranzovios, in monument. Ranzovian. cap. 10. Sed hoc ad nos non pertinet, quòd duo tantùm capita hic ad considerandum proponamus: primò quòd Vipertus ex veteri Misnensium Marchionum genere non fuerit ortus: deinde, quòd Marchia Misnensis stirpi Dedonis nullo jure auferri poterit, & per acerbiorem sententiam alienata repeti debuerit omninò, ac propterea omni studio repetiverit Marchio Henricus I. atq; in eandem causam incubuerint Henricus junior ac Timon, demùm reipsa atq; exitu præstiterit Conradus I. ac judicio imperatoris Lotharii II. recuperavit. Nam quoad Saliquorum stirps viguit, legitimis hæredibus severitas atque odium obstabant, plusque erga Vratislaum, & Vipertum gratia, quàm jus valebant. Nec modò Henricus IV. ut ex Aschafnaburgense traditum, obductam injuriæ à Dedone acceptæ, & postea, quàm se dederat, remissa cicatricem refricuit inique, quodq; antea patri condonaverat, in filium nil commeritum vindicavit infeliciter, sed etiam Henricus V. ex Saliquo genere ultimus, Henrico Juniori injuriam quærenti atq; jus postulanti defuit, usque dum Lotharius Saxo, qui Conradum Timonis filium armis tuendum*

endum antea susceperat contra Imperatorem Henricum V. ipse imperatoria dignitate auctus, decerneret, hunc restituendum esse in pristinum Marchiæ Misnensis statum. Explicatè hoc recensuit Cosmas, & quod Marchia ad Conradum jure agnationis pertinuerit, confirmavit. Ita enim ille ad A. 1123. scribit. Imperator IV. (*juxta seriem imperatorum numeratus*) Henricus prædicti Deda Marchionatum putans hærede desolatum, dederat Wigberti (*Viperti Groizensis*) sub potentiam. Sed erat in Saxonia quidam nomine Conradus ex tribu ejusdem Deda natus, ad cujus manus jure pertinebat ille Marchionatus. Unde Dux Ludera (*Luderus, sive Lotharius, Comes Supplinburgius, & Duce Magno sine filiis defuncto, Henrici V. beneficio Dux Saxoniæ factus, apud Abb. Stadens. ad A. 1106.*) & alii Saxones valde indignantes contra Imperatorem, susceperunt bellum adversus Wigbertum. *Sed exasperato erat animo Henricus V. & stabat in sententia, resistentibus interim Saxonibus, & adversus Imperatorem contumacibus, usque eò, ut Vipertum de possessione Marchiæ armis depellerent, donec Lotharius, Henrici V. qui de vita decesserat, successor, judicio terminaret lites, ac Henrico Misnensi Marchione rebus humanis exempto, redditum Dedonis stirpi verum avitumq; jus confirmaret, & Conrado, cui magno nomen est, jure necessitudinis debitum, ac suo concessu denuò atque beneficiaria lege traditum sanctè semper atq; inviolatè conservaret. Quod explanatiùs paulò tradidit Chronicon Lauterbergense ad A. 1127. & ejus supplementum Meibomianum p. 204. Quod nec casu, nec fortuitò, sed respectu juris ac propter egregia Conradi merita factum videretur, vel illo ipso Lotharius Imp. testatus est, quòd Misnensis Marchia dignitatem honesto consilio atque hoc opportunissimo tempore amplificaret, atque ut majori benevolentia officioq; Conradum complecteretur, ad eam quoq; benignioribus auspiciis adjungeret Marchiam Orientalem, Chron. Mont. Seren. Anno 1135. & supplem. Meibom. pag. 204. Quanquam enim hæc apud alios denotat quoque Marchiam Ungaris ereptam, & ea notione Bajoariæ limitem designat, apud Frisingensem lib. 6. cap. 15. Viterbiensem Chron. part. 17. pag. 249. Aventinum l. 1. Annal. Boj. tamen hic tantum in memoriam nobis redigit* Lusicensem, *nec aliter in Chronico Sanpetrino declaratur, qua ut acquisita & posthac amissa & novissimè stirpi suæ repetita fuerit, erit occasio, ut alibi differam,*